

LEDARE

Bulletin nr 4 2023

Vi var många beroendeläkare som nu efter sommaren blev bestörta över beskedet att Antabus (disulfiram), som varit restnoterat en tid, inte alls var på väg tillbaka till apotekshyllorna utan skulle fortsätta att vara slut i drygt ett års tid framåt. Vi vet ju alla vilken enorm skillnad detta gamla läkemedel gör för många alkoholberoende patienter.

Någon bra förklaring till den uppkomna situationen har varit svår att få fram. En dominerande internationell producent av disulfiram har uppenbarligen slutat tillverka substansen, utan att någon annan tagit över produktionen. De företag som vidareförmedlar och saluför disulfiram har därför inte längre någon produkt att sälja. Men nu när jag skriver detta i oktober har det precis kommit preliminära besked om att det trots allt är nya läkemedelsleveranser på väg, och att bristsituationen kanske inte blir så långvarig som befarat.

Som läkare är det djupt frustrerande att plötsligt stå utan en väsentlig komponent i sin behandlingsarsenal. Och tyvärr har detta blivit allt vanligare: bara under de senaste fem åren har även naltrexon, akamprosot och baklofen varit restnoterade i långa perioder. Vareniklin har inte funnits att tillgå på årtal, och adekvata tiaminpreparat har också saknats länge. I skrivande stund är det än en gång slut på naltrexon, vilket annars kunnat vara ett alternativ för vissa av de som nu tvingats sluta med disulfiram.

Anledningarna till de senaste årens ökande problem med läkemedelsförsörjningen tycks vara komplexa och till stora delar globala, men en liten marknad som den svenska är särskilt sårbar. Det är också ett faktum att läkemedel för alkoholberoende hittills inte blivit några försäljningssuccéer, vilket gör dem lägre prioriterade på den internationella läkemedelsmarknaden. Många av oss har länge argumenterat för att dessa läkemedel borde användas mer flitigt även utanför specialiserad beroendevård, men våra ansträngningar motverkas förstås av att själva tillgången på alkoholläkemedel är så osäker.

Regeringen gav i våras Läkemedelsverket i uppdrag att utreda hur restsituationer av läkemedel kan förebyggas, och vi får hoppas att situationen förbättras framöver.

Inom Svensk förening för beroendemedicin arbetar vi i alla fall vidare med våra kärnfrågor. Nyligen publicerades våra rekommendationer för användning av fördjupningskoderna för beroendetillstånd i remission, en värdefull nyhet i svenska ICD-10 som vi hoppas ska få bred spridning. Vi har också bidragit till den nationella LARO-konferensen som gick av stapeln här i Stockholm 5 oktober, och dagen därpå genomfördes vårt eget vetenskapliga möte, denna gång arrangerat tillsammans med yrkesföreningen för ANDTS-psykologer. Dessa bägge framgångsrika tillställningar ger både inspiration och hopp om framtiden, trots allt!

Joar Guterstam

Ordförande